

آماده برقراری روابط تجاری با ایران هستیم

سفیر ژاپن در ایران در گفت و گویی صریح با مادر باره میزان ارزش های بلو که شده ایران در ژاپن، میانجی گری جدید بر جامی توکیو

میان تهران و واشنگتن، کم و کیف حضور شرکت های ژاپنی در ایران، بحران کره شمالی، تنش بین آمریکا و چین و... سخن می گوید

عکس ها: نیلا سلیمانیا

ابتدا بگویم رقم ۳ میلیارد دلاری که فرمودید، مشخص نیست از کجا آمده است و سند این مبلغ مشخص نیست و سخنگوی وزارت خارجه ایران هم چنین رقمی را به طور شفاف تأیید و اعلام نکرده است. مشکلات دارایی های ایران در ژاپن حتماً به آمریکا هم ارتباط دارد، ولی همیشه وقتی بین ایران و آمریکا مشکلاتی بوده است، تلاش کردیم با گفت و گو این مشکلات حل شود.

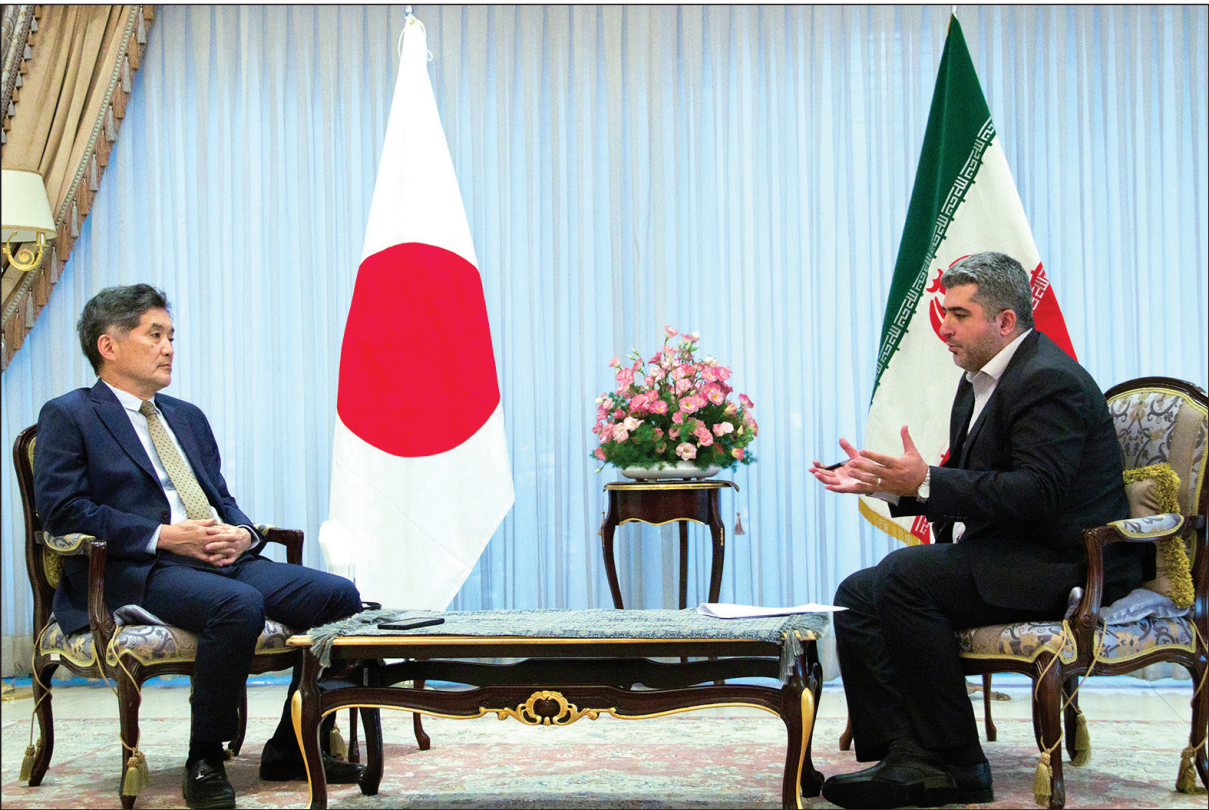
■ یعنی می گوید ۳ میلیارد دلار با پولی از ایران بابت فروش نفت در ژاپن بلو که شده نیست؟

من می دانم گاهی اخباری وجود دارد که مبلغ ۳ میلیارد دلار از پول ایران در ژاپن است، اما تا حالا سند و مدرکی بابت رقم ۳ میلیارد دلار ندیده ام.

■ در سفر امیر عبداللّه‌یان به ژاپن برخی رسانه های این کشور مدعی شدند، نخست وزیر ژاپن در دیدارش با وزیر امور خارجه ایران از غنی سازی کشور ما و روابط نزدیک نظامی ایران و روسیه انتقاد کرده، این در حالی است که امروز ژاپن و آمریکا نزدیک ترین روابط نظامی را با هم دارند و اتفاقاً در زمان هایی که آمریکا به کشورهایی تجاوز کرده است، ژاپنی ها همکاری هم داشته اند. اگر قرار باشد کسی به روابط نظامی دو کشور انتقاد کند آیا ایران هم می تواند به روابط نظامی ژاپن و آمریکا انتقاد داشته باشد و آیا این انتقاد را می پذیرید؟

تجاوز روسیه به اوکراین یک تجاوز آشکار است و برخلاف کشور من، کشور شما هم به روسیه احترام می گذارد. به طور مثال، شرکتی داشتیم که با ایران قبلاً معامله داشت، اما به دلیل تحریم ها مجبور شد، پول زیادی را به عنوان جریمه پرداخت کند. همین مسائل باعث شده است تا بقیه شرکت ها نیز نگران باشند و با شرکت های ایرانی معامله نکنند. این یک حقیقت در روابط تجاری و اقتصادی است و با ایران و شرکت های ژاپنی است، اما کاری که ما می توانیم انجام دهیم با وجود تحریم سختی که وجود دارد، در حوزه های بشر دوستانه است. دولت ژاپن در این حوزه اقدامات خوبی انجام داده؛ از جمله همان مسائل کرونا و پناهندگان افغانستانی. حتی اگر وضعیت تحریمی سخت تر هم باشد دولت ژاپن در حوزه بشر دوستانه کار خود را انجام می دهد، اما در مجموع برای این که روابط تجاری بین ایران و ژاپن بهتر شود، حتماً نیاز است که برجام احیا شود و ژاپن اگر چه کشور عضو برجام نیست، اما هر همکاری و اقدامی را که لازم باشد، انجام می دهد تا این اتفاق بیفتد.

■ گفته شده حدود ۳ میلیارد دلار بابت فروش نفت و میعانات گازی که ایران به ژاپن فروخته، در ژاپن بلو که شده است. در چند روز اخیر دو مدل برای حل این پول های بلو که شده را شاهد بودیم. یک مدل پول هایی بود که در کره جنوبی بود و به دلیل همره ای نکردن کره جنوبی این پول ها، با تبادل زندانیان میان ایران و آمریکا آزاد شد، یک مدل هم پول هایی بود که در عراق داشتیم و این ها با میانجی گری برخی کشورها و تلاش خود عراق آزاد شده و مقداری از آن به عمان رفت. ژاپن در این ۵ سال چه اقدامی کرده تا این پول آزاد شود یا از او فک آمریکا مجوز بگیرد تا ایران بتواند برای خرید کالا های غیر تحریمی دسترسی به پول خود داشته باشد؟

شاید رئیس جمهور بایدن و نخست وزیر کیشیدا همیشه ارتباط دارند.

■ پس می توانیم این را بگویم که اگر ژاپن بین ایران و آمریکا میانجی گری یا ابتکار و طرحی ارائه کند، حتماً با توافق و همراهی آمریکا هم هست؟

برای ژاپن، آمریکا یک کشور متحد و ایران کشور دوست قدیمی محسوب می شود و به همین دلیل دوست داریم مشکلات بین دو کشور را حل کنیم و این فکر خودمان است. بین ایران و آمریکا غیر از برجام مشکلات زیاد و مختلفی وجود دارد. متأسفانه بین دو کشور اعتماد بسیار کم و ارتباط مستقیم وجود ندارد، ولی برای این که این شرایط را بهبود ببخشید چیزی که می توانید انجام دهید یکی حل کردن موضوعات است تا بی اعتمادی بین دو کشور کاهش یابد.

■ بازار ایران در شرایط تحریم دست نخورده مانده است و شرکت های خارجی زیادی در ایران نیستند. چقدر این آمادگی در ژاپن و شرکت های ژاپنی وجود دارد تا قبل از دیگران وارد بازار ایران شوند یا اگر بازاری در گذشته داشته اند، پس بگیرند؟

برای ژاپن، ایران صرفاً یک کشور نفتی نیست، بلکه جوانان تحصیل کرده بسیاری دارد و در کشاورزی هم پیشرفت هایی داشته است. به همین دلیل با وجود شرایط سخت تحریمی کنونی شرکت های ژاپنی زیادی عقب نشینی نکردند و در ایران ماندند، اما متأسفانه در این سال ها سود زیادی به دست نیاوردند. شرکت های ژاپنی برای زمانی که تحریم ها لغو شود، آماده می شوند تا تجارت را با ایران برقرار کنند. برای این موضوع احیای برجام لازم است. امیدوارم برجام احیا و روابط تجاری بدون هیچ محدودیتی انجام شود. در دست کردن چنین شرایطی مهم است و دولت ژاپن برای درست کردن شرایط بهتر تجاری اقدام کرده است و از حالا به بعد هم هر کاری بتواند انجام خواهد داد.

■ وقتی جنگ بین روسیه و اوکراین اتفاق افتاد آیا شما هم نسبت به روسیه یا حتی چین و کره شمالی این احساس خطر را داشتید؟ چقدر احتمال دارد ژاپن در شرایط جدید به سمت نظامی گری برود که از جنگ جهانی دوم به بعد کنار گذاشته بود؟

تجاوز روسیه به اوکراین ممکن است اصول و قواعد بین المللی را که بیش از ۷۰ سال متضمن صلح جهانی بود، خراب کند. فقط مشکل در اروپا هم نیست، بلکه در سراسر دنیا از طریق زور نیاید به کشوری اجازه تجاوز داده شود. شرایط امنیتی اطراف ژاپن خیلی سخت است به طور مثال، کره شمالی هر دو هفته یک بار موشک بالستیک پرتاب می کند و آزمایش های هسته ای هم دارد. امسال یکی از موشک های بالستیک کره شمالی تقریباً در سرزمین ژاپن فرو آمد و به میزانی خطرناک بود که در ژاپن خطر در آن منطقه به صدا درآمد و کسانی که در

اجرای تعهدات برجام و اجرانشدن کامل بیانیه مشترک بین ژانسن و ایران نگرانی هایی مطرح شده بود. به نظر بهترین کار اجرای کامل بیانیه مشترک بین ایران و ژانسن در ماه مارس سال قبل است و این اهمیت زیادی دارد. ژاپن تا کنون همکاری هایی میان ایران و ژانسن داشته است؛ از جمله کمک به ایمنی نیروگاه ها و کار برای اجرای این توافق بتواند کمک کند، آمادگی داریم که همکاری کنیم.

■ با این حال به نظر می رسد مشکل ایران و ژانسن فراتر از مسائل فنی و بیشتر سیاسی است و اگر مشکل ایران و آمریکا حل شود می توان امیدوار بود بقیه مشکلات از جمله مسائل فنی هم حل شود. شما سابقه دیپلماتیک در آمریکا هم دارید، به نظر شما مشکلات فعلی بین تهران و واشنگتن حل شدنی است؟ زمانی که مردم تحریم و تحریمات را بر سر این کشور می گذارند، آیا این مشکلات حل شود، اما نشد. مشکل کجا بود؟ آیا ژاپن همچنان به دنبال میانجی گری بین ایران و آمریکا است؟

در دوره دولت ترامپ در آمریکا که دوره سختگیرانه ترین رفتار با ایران بود، نخست وزیر سابق آبه همگام با ارتباط گیری با ترامپ به ایران سفر و تلاش کرد تا مشکلات بین ایران و آمریکا حل شود. ما نیز این فکر نخست وزیر سابق را ادامه خواهیم داد و مایلیم تلاش کنیم تا مشکلات بین ایران و آمریکا حل شود.

■ مشکل امروز برجام تقصیر کیست و چه کسی باعث شد این توافق بین المللی به این روز برسد؟ نه تنها برجام بلکه الان در روابط بین المللی مشکلات دیگری هم وجود دارد؛ مثل مشکلات اوکراین و شرایط منطقه ای و... و مشکلات غیر برجام شرایط برجام پیچیده تر کرده است. فضای بین الملل با مشکلات قضایی در داخل یک کشور فرق دارد و نمی توانیم بگویم چه کسی مشکل درست کرده، اگر هدف گذاری کنید تا مشکلات برجام را یکی یکی حل کنید، می توان امیدوار بود، رعایت محتوای توافق مشترک بین ژانسن و ایران یکی از مهم ترین بخش هاست.

■ وزیر امور خارجه ایران گفت، در سفرش به توکیو نخست وزیر ژاپن ابتکاراتی برای حل مشکلات هسته ای داشته است. آیا می توانید برخی از این ابتکارات را بگوئید؟ آیا نخست وزیر ژاپن برای ابتکار آتش با طرف آمریکایی هم هماهنگی داشته است و آن ها موافق هستند؟

همان طور که قبلاً گفتیم به عنوان دولت ژاپن این مهم است که برای حل مشکلات برجام کاری را که می توانیم، انجام دهیم و این را به وزیر امور خارجه امیر عبداللّه‌یان هم گفتیم و متوجه شدیم که ایشان هم متوجه جایگاه ژاپن شده اند. البته نخست وزیر کیشیدا همیشه با بایدن که رئیس جمهور یک کشور متحد ژاپن است، ارتباط دارد و از آخر هفته هم در آمریکا دیدار دارند (این دیدار جمعه ۲۷ مرداد انجام شد). من نمی توانم دقیق بگویم در باره مشکلات برجام صحبت کرده اند یا خیر، اما امیدوارم متوجه

آن منطقه بودند، مجبور به فرار شدند. البته هنوز مشخص نیست که آیا مثل قبل از جنگ جهانی دوم می شود، اما این که سیستم بین المللی بعد از جنگ جهانی دوم حتماً رعایت شود و ممنوعیت استفاده از زور ادامه داشته باشد، موضوع مهمی است.

■ در خصوص کره شمالی و حساسیت های ژاپن در باره این کشور، ارزیابی شما از کره شمالی و مسائل شبه جزیره کره چیست؟
نخست وزیر کیشیدا فکر می کند برای حل مشکلات بین کره شمالی و ژاپن آمادگی دارد با رهبر کره شمالی دیدار کند. ژاپن همیشه این نظرها دارد که با استفاده از گفت و گو مشکلات را حل کند و تا کنون هم تلاش کردیم مشکلات بین ژاپن و کره شمالی را با گفت و گو حل کنیم.

■ ژاپن و کره جنوبی همیشه اختلاف هایی با هم داشتند؛ از جزایر مورد اختلاف تا سابق اشغال کره جنوبی در جنگ جهانی. در سال های اخیر صنایع نظامی و هسته ای کره جنوبی به سرعت در حال پیشرفت است. آیا ژاپن احساس خطر نمی کند؟ آیا نزدیک شدن ژاپن به ناتو به این دلیل است یا تأییدی بر سیاست خارجی ژاپن خواهد داشت؟

بین ژاپن و کره جنوبی تا کنون مشکلات مرزی مختلفی بوده و هست، ولی از سال قبل تا کنون رئیس جمهور جدیدی در کره جنوبی روی کار آمده و ارتباط بین سران، وزیران و مردم فعال تر شده است، به نظر روابط بین دو کشور تنش ندارد. یکی از مولفه هایی که نشان می دهد در روابط ژاپن و کره جنوبی تنش نیست دیدار آخر هفته، بین بایدن رئیس جمهور آمریکا و رئیس جمهور کره جنوبی و نخست وزیر ژاپن در آمریکا است که در باره مسائلی مثل کره شمالی گفت و گو می شود. همچنین همکاری نظامی بین ژاپن و کره جنوبی خیلی فعال است و چون دو کشور نگرانی مشترکی به نام کره شمالی دارند، روابط با کره جنوبی تقویت می شود. در باره ناتو هم به نظر من تحکیم ارتباط با ناتو حرف درستی نیست، هر چند حتی اگر روابط بین ناتو و ژاپن بیشتر شود به خاطر کره جنوبی نخواهد بود.

■ ارزیابی شما از احتمال قطب بندی و تنش بین آمریکا و چین چیست و چقدر آن را خلاف منافع ژاپن می دانید؟

ژاپن و چین بیش از ۵ هزار سال سابقه همسایگی دارند و بزرگ ترین شریک تجاری ژاپن، کشور چین است، اما به تازگی چین رفتار خیلی مثبتی ندارد. به طور مثال، در خصوص دریای چین جنوبی رفتاری دارد که برای کشورهای همسایه نگران کننده است، علاوه بر این با قدرت اقتصادی بالایی که دارد اگر کشوری نظرش با چین فرق کند، به آن کشور فشار وارد می کند. به طور مثال، در دعوی چین و فیلیپین، چین صادرات موز را از فیلیپین تحریم کرده است. رفتار چین نگران کننده است و این نگرانی را به طور مستقیم به چین هم گفته ایم و با گفت و گو از چین می خواهیم که رفتار مسئولیت پذیری داشته باشد.

■ یکی از راه های نزدیکی ۲ کشور روابط بین مردم است. آیا بر نامه ای برای سهولت در رفت و آمد مردم ۲ کشور به ویژه تجارت ۲ کشور دارید؟

برای ایرانی ها هیچ محدودیتی در گرفتن روادید ژاپن وجود ندارد، حتی گرفتن روادید ژاپن از همه کشورهای بزرگ دیگر ارزان تر است. در زمان کرونا برای مدتی صدور روادید را قطع کرده بودیم، اما الان به شرایط قبل از کرونا بازگشته ایم و محدودیتی نیست و فکر می کنم ایرانیان بسیاری به ژاپن سفر خواهند کرد. ژاپنی ها با تمدن ایران آشنا هستند و بیشتر از هزار سال دو کشور ارتباط فرهنگی داشته اند، تعداد ژاپنی هایی هم که دوست دارند به ایران سفر کنند، زیاد است.

■ پس چرا تعداد گردشگران ژاپنی خیلی زیاد نیست؟

چون گرفتن روادید ایران سخت است. همچنین برخی از ژاپنی ها فکر می کنند کشور ایران شبیه عراق یا افغانستان است و مشکلات امنیتی دارد. البته سفارت ژاپن تلاش می کند این سوء تفاهم ژاپنی ها را برطرف کند. مشکل دیگر آمادگی است؛ زیرا خارجی هایی که یک بار به ایران می آیند برای رفتن به آمریکا و گرفتن روادید این کشور با مشکل مواجه می شوند. سفارت ژاپن معتقد است افزایش ارتباط انسانی خیلی مهم است و برای همین در پاییز نمایشگاه گردشگری را در تهران برگزار می کند که امیدوارم روزنامه خراسان هم ببیند و جذایب های گردشگری ژاپن را برای مردم ایران انعکاس دهد.